

УДК 82.09+821.111(73)

КОТ Світлана

ТВОРЧИСТЬ ЛУЇЗИ ЕРДРІК У КОНТЕКСТІ ДІАЛОГУ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО МЕЙНСТРИМУ ТА ІНДІАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ТРАНСКУЛЬТУРАЛЬНІ ВИМІРИ

У статті порушується проблема визначення місця американської письменниці індіанського походження Луїзи Ердрік у сучасному літературному контексті США. Поєднання етнічного та постмодерністського в її творчості не дає можливості однозначного потрактування її творчості ні в межах етнічної індіанської літератури, ані у межах американського літературного мейнстріму. В результаті аналізу доведено, що творчість Л. Ердрік доцільно розглядати в термінах транскультуральності, що дає можливість урахувати будь-які риси гібридності, що їй притаманні.

Ключові слова: американська література; гібридність; етнічна література; індіанський письменник; транскультуральність.

Вступ. Проблема належності письменниці до певної літературної традиції стає в наш час однією з найбільш контroversійних, що пов'язано з процесами глобалізації. Ця проблема є особливо актуальною в умовах американського літературного дискурсу, у якому множинність етносів та культур утворюють особливий поліфонізм ідентичностей. Якщо американську літературу ХХ століття в основному описували, прочитували та вивчали в мультикультурній чи постколоніальній перспективі, то початок ХХІ століття позначений транскультурною чутливістю, у фокусі якої різні варіації та наслідки контактів, змішування, перехрещення та взаємовпливу культур.

Численні дискусії у цьому контексті викликає творчість письменниці індіанського походження Луїзи Ердрік. Представниця другої хвилі «індіанського ренесансу» Л. Ердрік є однією з найбільш плідних авторів сучасної американської літератури. У її творчому добробуконі понад 15 романів, найвідоміші з яких «Ліки кохання», «Сліди», «Жінка-антилопа», «Королева буряків», «Круглий дім», «Ла Роз». Крім того, вона є автором 7 книжок для дітей, 3 збірок поезій та 3 збірок публіцистичних есе. Її творчість визнана американськими критиками та літературознавцями: вона є лауреаткою понад 17 різноманітних нагород та премій, найвизначніші з яких приз Академії американських поетів, Національна премія кола літературних критиків, Національна літературна премія, а також номінація на Пуліцерівську премію.

Аналіз досліджень і публікацій. Незважаючи на очевидне визнання та популярність письменниці, літературознавці та критики не

можуть дійти згоди відносно позиції, яку займає ця письменниця в сучасному літературному процесі Сполучених Штатів Америки. Дослідники О. Шостак, К. Джейкобз, М. Ріш, Ю. Джолос вважають її суто етнічною письменницею і відносять її творчість до літературної традиції північноамериканських індіанців. У той час інші критики, зокрема Л. Швенінгер та Д. Троєр зазначають, що не можна визначити належність письменниці до цієї літератури лише через її індіанське походження.

Складні механізми визначення приналежності до індіанських спільнот не сприяють, а, навпаки, ускладнюють етнічну та культурну ідентифікацію письменниці. Дочка американця німецького походження та матері індіанки Чіпєвва (яка у свою чергу також мала змішане напів-французьке та напів-індіанське походження), Л. Ердрік зростала в оточенні племені, проте отримала класичну християнську освіту. Вона є дійсним членом племені Чіпєвва та повсякчас наголошує на власній приналежності до їхньої культури. Разом з тим, критики та дослідники, серед яких К. Розенталь, Л. Стукі, П. Бідлер, Г. Бартон, Д. Стіррап, як і сама Л. Ердрік, неодноразово підкреслювали, що вона пише свої твори фактично перебуваючи на межі двох культур. В одному з власних інтерв'ю сама авторка вказує, що саме її змішане німецьке та індіанське походження впливає на її творчість. Говорячи про себе як про індіанську письменницю, Л. Ердрік заявляє, що сам термін існує лише для «академічного розмежування». Його використовують, коли треба створити курс, у якому можна поєднати купу різних авторів. Індіанська література змальовує велике розмаїття людей та

характерів. Я також маю змішане походження. Лише через це я маю змогу правдиво писати про всіх цих персонажів» [23]. Стереотипність сприйняття письменників-індіанців і штучне виділення їх в окрему категорію не влаштовує Л. Ердрік, яка вважає це «продуктом шовіністського суспільства, де білих чоловіків письменників не виокремлюють в окрему категорію, що називається «білі письменники-чоловіки» [25]. Авторка акцентує увагу на власному прагненні бути знаною не лише як письменниця, що пише про американських індіанців, а, перш за все, як американська письменниця. Вона не бажає розрізняти Індіанську літературу та літературу Американського мейнстріму, оскільки виокремлення індіанської літератури означає для неї відокремлення Індіанців в окрему часто маргіналізовану категорію.

Постановка завдання. Очевидно, що саме полікультурний досвід Л. Ердрік, гібридність ідентичності, стирання меж між етносами, до яких вона належить та її індивідуальний досвід перебування на стику етнічних полів та культурних кодів, провокує постійні дискусії щодо того, з яких позицій варто розглядати її творчість. Ефективним у вирішенні цього питання нам видається застосування сучасних концепцій транскультуральності, які дозволяють вийти за межі контексту окремого етносу чи культури, не знівелювавши, проте, їх особливості та відмінності.

Таким чином **метою статті** є обґрунтування аналізу творчості Л. Ердрік з позицій транскультуральності, що дає змогу не розглядати її творчість у термінах «або/або», а визначити її як продукт динамічної гнучкої ідентичності в епоху глобальної модерності. Для цього необхідно дати визначення поняттю етнічний письменник та з'ясувати, з чим пов'язана особлива дискусійність цього поняття у випадку індіанських авторів, проаналізувати основні концепції транскультуральності, систематизувати основні погляди науковців щодо творчості Л. Ердрік та довести, що транскультурна парадигма — якнайкраще відображає амбівалентність письменниці в контексті діалогу американського літературного мейнстріму та етнічної літератури.

Етнічний письменник vs транскультурний: хто такі індіанські письменники змішаного походження. Перш за все, потрібно з'ясувати, що таке етнічна література та чому творчість Л. Ердрік часто описується в термінах саме

цього типу літератур. Література такої багатонаціональної і мультикультурної держави, як Сполучені Штати Америки, характеризується неоднорідністю та асиметрією різних літературних традицій, які її формують. Дослідження в галузі американської літератури доволі часто вказують на певні відмінності, що існують між письменниками мейнстріму, що, зазвичай, є представниками колись панівної євро-американської традиції та етнічними письменниками, чий голоси довгий час лунали з периферії літературного процесу. Мультикультуралізм як домінуючий підхід до вивчення американської літератури ХХ століття дозволив цим голосам бути почутими, проте багато дослідників сьогодні ставлять під сумнів об'єктивність мультикультуралізму як стратегічного підходу до розгляду етнічних літератур, оскільки «проголошуючи відмінність, він насправді прагне уніфікації і відзначається поблажливим ставленням до іншого, який, проте, не має вирішального права голосу» [2, с. 9]. Більш ефективною в цьому світлі видається транскультуральність, що спрямована не на актуалізацію відмінності, а на її стирання та різноманіття.

Незважаючи на те, що література амеріндіанців зайняла своє місце в американському літературному процесі, починаючи з 60 рр. ХХ століття, у мультикультурному літературному дискурсі її маркують як етнічну. Марія Лорет у вступі до книги «На перших підступах до етнічних американських літератур» характеризує етнічну літературу як «літературу культурної відмінності» [6, с. 3]. Відмінність від домінуючої літературної традиції, а також динаміка та трансформації є визначальними рисами будь-якої етнічної літератури. За визначенням М. Лорет, етнічна література — це література будь-якої етнічної групи, яка відображає досвід маргінальності (економічної, політичної чи культурної). Маргінальність, перебування на помежів'ї, однак, передбачає процеси міграції, асиміляції, мімікрії, через що етнічність ніколи не існує в чистій формі і завжди формується під впливом усіх культур, що її оточують. М. Лорет також відмічає, що етнічна література це не просто афро-американська, амеріндіанська, сіно-американська, а скоріше література гібридності, що проявляється уже у самих назвах таких літератур [6, с. 8]. Література північноамериканських індіанців володіє усіма рисами етнічних літератур, що дає змогу впевнено говорити про її етнічний

статус в багатоголоному літературному дискурсі США.

Очевидна приналежність амеріндіанської літератури до етнічних літератур, однак, не завжди дозволяє визначити кожного окремого індіанського письменника як етнічного. Дослідники часто не можуть дійти згоди щодо того, чи є письменник представником літератури певного корінного народу чи індіанської літератури в цілому, чи не є етнічним письменником взагалі. Звичайна стратегія асоціювання письменника з його етносом за походженням часто не є дієвою у випадку американських індіанців, не лише через сучасні глобальні тенденції до стирання меж між етносами та високою соціальною мобільністю, але також і через довгу та болісну історію примусової асиміляції, що завжди характеризувалася складними стосунками між расами й зумовила появу великої кількості людей змішаного походження та гібридних ідентичностей. Про це говорить Дебора Медсен — відома європейська дослідниця індіанської літератури та культури. У вступі до збірки есе «Корінна автентичність. Транснаціональні перспективи індіаністики» вона відзначає, що на перший погляд очевидне визначення літератури амеріндіанців як літератури, написаної авторами індіанцями, надзвичайно ускладнюється політизованими механізмами встановлення індіанської етнічності. Намагаючись пояснити різницю між корінним автором, що за своїм походженням є чистокровним індіанцем, представником певної народності та автором змішаного походження, Д. Медсен наполягає, що останній найчастіше має пан-індіанське бачення ідентичності, у той час яке перший рідко звертається до досвіду будь-якого іншого корінного народу, крім власного [15, с. 3]. Крім того, ми не можемо ігнорувати той факт, що сучасні письменники-індіанці є частиною американської культури, а значить, більшою чи меншою мірою зазнають її впливу.

На допомогу у вирішенні цього контроверсійного питання приходять транскультуральність як нова парадигма літературних студій. Саме транскультуральність постулює думку, що культура та література не може вимірюватися лише одним етносом чи нацією. На останньому наголошує провідна дослідниця транскультуральності Аріанна Дагніно. Вона відзначає, що письменники, які живуть в еміграції чи на теренах постколоніальних просторів і знаходяться під впливом кількох

культур, «перетравлюють» та вбирають увесь культурний досвід [9, с. 3]. За визначенням А. Дагніно, транскультурні письменники — це «письменники, які за власним вибором, або через життєві обставини мають досвід культурної дислокації, ведуть транснаціональний спосіб життя, є білінгвами, або говорять більш ніж двома мовами, належать до кількох культур, географічних територій одночасно, відкриті до розмаїтості, а також плекають множинні або гнучкі ідентичності» [10, с. 1]. Дослідниця наголошує на тому, що такі письменники роблять акцент не на розбіжностях чи полярностях культур, а на їх взаємоперетині та взаємовпливах. Проте не можна погодитися з тим, що А. Дагніно ставить знак рівності між термінами «транскультурація» та «творча транспатріація», яку дослідниця розуміє як процес відходу від власної культури, етнічності, народу. Вона вважає за доцільне назвати процес переходу до транскультурності терміном «транспатріація» для того, щоб наголосити «важливість виходу (фізичного та уявного) за межі власної культури та подолати, або, краще сказати, «забути» (unlearn), як формується ідентичність під впливом рідної етнічності, національності, географічного чи культурного локусу чи релігійної приналежності» [10, с. 2]. Акцент А. Дагніно на культурній мобільності та мандрівному способі життя транскультурних письменників вочевидь ігнорує вияви транскультуральності у творчості тих письменників, чії культури внаслідок довгої історії колоніалізму опинилися в ситуації тісного і часто примусового культурного контакту.

Постколоніальний контекст є одним з найбільш плідних ґрунтів для процесів транскультурації, яка має тут особливий характер. Не відмовляючись від власної культури, письменники постколоніального помежів'я мають тенденцію до гібридності та засвоєння домінантної культури, що довгий час були засобами до їх виживання. У цілому, транскультурація як концепт виросла саме на ґрунті постколоніальних теорій. Досліджуючи колоніальний контекст Куби, антрополог Фернандо Ортіз вперше ввів у науковий дискурс термін транскультурація. На його думку цей термін більш влучно, ніж термін акультурація, який був у вжитку раніше, описував процес переходу від однієї культури до іншої та увесь спектр наслідків цього процесу [17, с. 98]. Для Ф. Ортіза транскультурація відображає

комплексні трансмутації культури, що сталися внаслідок взаємовпливів різних етносів, які опинилися в одному просторі внаслідок різноманітних колоніальних процесів [17, с. 103]. Дослідниця Мадина Глостанова вважає, що транскультурація як нова модель мислення, прагне до деколонізації свідомості та конструктивного діалогу інаковостей й розглядає сьогодні транскультуральність у контексті постколоніальних теорій. Вона вбачає в ній щось відмінне від поняття «акультурація» і бачить її як інтеграцію «кількох культурних точок відліку, перетину кількох культур, рух між ними та особливий стан перебування поза культурами — не там і не тут, або і там і тут, відповідно до індивідуального переживання цього стану» [3, с. 4–7]. Дослідниця вважає, що у випадку транскультурації, культури зустрічаються та взаємодіють, проте не зливаються повністю. Транскультурація для М. Глостанової, це у першу чергу, особливий вид межового мислення.

Тут маємо за доцільне відзначити, що, на нашу думку, етнічне та транскультуральне не знаходяться в опозиції одне до одного. У випадку літератури американських індіанців вони активно взаємодіють, що дає різноманітні перспективи для дослідження, які взаємодоповнюють одна одну. На цьому також наголошує один з найвідоміших індіанців Арнольд Крупат. У своїй книзі «Червоні справи: дослідження в галузі індіаністики» він відзначає, що націоналізм, етнічність (або тубільність — *indigenism*) та космополітанізм, як три перспективи для розгляду індіанської літератури не виключають одне одну, а навпаки перехреснюються, для того щоб досягти повної послідовності аргументації та ефективності лише у взаємодії [14, с. 1]. Очевидно, що перебуваючи на межі культур індіанські письменники прагнуть зберегти свою культуру, однак не можуть уникнути впливу домінантної культури. Разом з тим, інший індіанський критик та письменник Луїз Оуенс вважає, що «присвоюючи дискурс панівної культури, вони деконструють його владу. Роблячи англійську мову власною мовою, корінні автори обертають її проти центра, та змінивши позицію центра вони вимагають, щоб не-Індіанські читачі визнавали інші епістеміологічні системи та вчилися читати по новому» [18, с. 4]. Гетероглосія фронтиру Оуенса є не чим іншим як втіленням транскультурації, як однієї з визначальних рис індіанських письменників, особливо тих, які мають змішане походження.

При цьому зрозуміло, що особливий деконструктивний характер, що має транскультурація корінних письменників визначається їх прагненням до збереження ядра власної ідентичності та корінної епістемології.

Амбіалентність художнього світу Л. Ердрік як прояв транскультуральності. Деякі критики ставлять під сумнів саме існування індіанської літератури та виокремлення письменників-індіанців, зокрема й Л. Ердрік, в окрему категорію етнічних авторів. Так, на думку дослідника Девіда Троєра, не можна відносити тексти Л. Ердрік до індіанської літературної традиції лише через те, що вона має індіанське походження. Полемізуючи з Д. Троєром щодо останнього, Морін Ріш на прикладі Л. Ердрік доводить, що вона є представницею саме індіанської літератури не лише через її приналежності до племені Чіпєвва, а, в першу чергу, тому, що вона репрезентує тубільну культуру та індіанський світогляд [20, с. 49]. Активною критики автентичність Л. Ердрік також часто зазнає у зв'язку з постмодерністською чутливістю, що характеризує її творчість. Для деяких критиків її постмодерністська проза певним чином заперечує її «індіанськість» та культурну чутливість. Одним з найактивніших випадків критики щодо цього є критичне есе індіанської письменниці Леслі Сілко на книгу Ердрік «Королева буряків». Л. Сілко заявляє, що «проза Ердрік — продукт академічного, постмодерного, так званого експериментального впливу», а також, що зосереджуючись на постмодерній естетиці та саморефлексивній грі зі словами, Л. Ердрік віддаляється від реальних індіанських спільнот з їх історичним та культурним досвідом [22, с. 180]. Л. Сілко також звинувачує Ердрік у тому, що вона «всотує білі сексиські стандарти, замість того, щоб спростовувати їх [22, с. 182]. Інший критик Лі Швенінгер також ставить під сумнів ідею про те, що Л. Ердрік виражає справжню незіпсовану індіанську автентичність. Дослідник вважає індіанську автентичну ідентичність ілюзорністю, що використовується як виключно маркетинговий хід для того, щоб продавати книжки [21, с. 72]. Не можна заперечити, що проза Л. Ердрік є у певному сенсі постмодерністською, однак така різка опозиція між постмодернізмом та етнічністю у певному сенсі позиціонує етнічних поза літературним мейнстрімом, на периферії літературного процесу.

Багатьом дослідникам етнічний компонент у творчості Л. Ердрік все ж видається

осьовим. Письменниця пише свої твори про індіанський досвід з індіанських позицій. Вона переосмислює колоніальні стратегії стирання індіанської історії, деструктивний вплив католицизму та апокаліптичний досвід втрати землі та переселення. Ненсі Пітерсон говорячи про історію в творчості Л. Ердрік, вказує на складність її ролі, зокрема як представниці традиційно маргінального етносу. Відсутність репрезентації останнього в домінуючому історичному дискурсі білих чоловіків англо-американців наклала відбиток на творчість письменниці, через твори якої «маргіналізовані корінні народи намагаються подолати свою невидимість» [19, с. 983]. Коні Джейкобс у монографії «Романи Луїзи Ердрік: історії її народу» робить спробу прочитати твори письменниці в межах культурних традицій Анішінаабе, та намагається довести, що письменниця продовжує традиції племінних оповідачів, функція яких збирати та переповідати історії народу [13, с. 85]. Трансформуючи усні наративи в сучасну романну форму, Л. Ердрік об'єднує їх в «один довгий цикл історій» [13, с. 182] з персонажами та сюжетами, що мандрують з роману в роман. Українська дослідниця Юлія Джолос підкреслює, що трикстеризм та множинність нараторів у творах Л. Ердрік є, перш за все, трансформацією індіанської міфологічної усної традиції, а вже потім рисами постмодернізму [1, с. 11]. Проте очевидно, що навіть ті, хто вважає Л. Ердрік суто етнічною письменницею, не можуть не помічати риси мейнстрімової літератури.

Транскультурація дає нам можливість пояснити еkleктичність стилю, змішування та нашарування культур та ідентичностей в творчості Л. Ердрік. Дослідники, які в першу чергу розглядають Л. Ердрік як письменницю-постмодерністку Алан Чавкін [8] не можуть не відзначати, що вона вміло вплітає етноісторію та епістемологію корінних американців, зокрема племені Оджибве, та елементи усної фольклорної традиції індіанців. Досліджуючи нарративні стратегії в романах письменниці, Пітер Бідлер та Гайнор Бартон відмічають що, з одного боку, у творах Л. Ердрік є інтертекстуальні алюзії, множинні наратори та точки зору, переміщення у часі та просторі — риси притаманні творам багатьох західних письменників-постмодерністів. З іншого боку, дослідники вказують, що вона активно залучає нарративні елементи усних оповідей Чипевва [7, с. 2]. Гібридність проявляється також на рівні

міфологічної образності. Українська дослідниця Оксана Шостак уважаючи Ердрік виключно етнічною авторкою, все ж відзначає, що вона активно використовує християнський символізм, як текстоутворюючий конструкт [4]. Таким чином, у романах Л. Ердрік християнські мотиви та образи співіснують поруч з міфологічними образами Оджибве. Схожі висновки робить дослідник Деїд Стіррап. Вивчаючи поетику Л. Ердрік, він вказує, що дослідження власного досвіду існування між-культурами є характерним для індіанської літератури взагалі і для Ердрік зокрема [24, с. 34]. Він наголошує, що насправді не можна просто вичленили бінарну опозицію Оджибве — Католицизм, або просто говорити про злиття цих традицій, адже сама Л. Ердрік вважає, що, знаючись на обидвох традиціях, вона фактично розривається між ними [24, с. 85]. Д. Стіррап опирається тут на тенденції до транскультуральності, що виявляється у творах Л. Ердрік через активне поєднання релігійних традицій Оджибве та Католицизму [24, с. 60].

Вплив транскультурації може бути легко розкритий на рівні тематики творів Л. Ердрік. Творчість Л. Ердрік «схожа на вузол у якому переплетена множинність історій, плюралізм мов та рас та напрямків, з яких надходить інформація» [11, с. 118–119]. Авторка звертається як до тем, породжених культурною традицією Оджибве, так і до історій, у яких прослідковується її німецьке походження, а також до тем гендерної політики, характерних для жіночої американської літератури [2, с. 55]. Гулам Муртаза та Шаена Бхатті підкреслюють, що письменниця «синкретично» змішує європейську та корінні культури [16, с. 280]. Її персонажі найчастіше самі є носіями транскультурних гібридних ідентичностей, що живуть на помежів'ї та намагаються пристосуватися до сучасного життя в американському суспільстві, не втративши при цьому своєї індіанськості.

Мовне питання — ще один чинник, що дозволяє нам говорити про транскультуральність у творчості Л. Ердрік. Написані англійською, тексти письменниці повсякчас містять вкраплення мови Анішінаабе, а також індіанські імена, назви місць, символіку. Л. Ердрік у одному зі своїх інтерв'ю зазначає: «Оджибве переповідали свої історії протягом усіх тяжких часів втрат та страждань, та незважаючи на них... Але ці наративи Оджибве переказують одне одному та мовою Оджибве. Я пишу англійською і гадаю, я є агентом між світами,

там на широко розповсюдженій межі де культури змішуються та зіштовхуються. Саме там, насправді, і мають місце багато моїх історій» [5].

Висновки. Отже, є всі підстави стверджувати, що Луїзі Ердрік вдається успішно маневрувати між статусом індіанської етнічної письменниці та визнаної представниці американського мейнстріму. При цьому її творчість відхиляється від стандартів обох літературних концепцій. Са-

ме позиції транскультурності, які дозволяють відмовитися від полюсної бінарної ідентифікації та охопити будь-які прояви культурної та етнічної амбівалентності у творчості письменниці, що має змішане походження та живе на кордоні між декількома культурами, дають вирішення проблемі визначення місця Л. Ердрік у контексті діалогу індіанської літератури та американського мейнстріму.

Список використаної літератури

1. Джолос Ю.В. Романістика Луїзи Ердрік в контексті індіанських художньо-культурних традицій: проблематика, символіка, основні образи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / Джолос Юлія Вадимівна. — К., 2010. — 36 с.

2. Глостанова М.В. Множественная идентичность в контексте концепции транскulturации / Глостанова М.В. [Електронний ресурс] // Academia.edu, 2017. — С. 1–17. — Режим доступу — edu.: <http://www.academia.edu/2533019> (9.02.2017).

3. Глостанова М.В. Транскulturация как новая эпистема эпохи глобализации / Глостанова М.В. // Вестник РУДН. — 2006. — № 2. — Р. 5–16. — (Серия: Философия).

4. Шостак О.Г. Релігійний дискурс у творчості Луїз Ердрік / О. Г. Шостак // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: зб. наук. праць. — К.: Університет «Україна», 2013. — С. 437–457.

5. An Emissary of the between-World: Interview with Louise Erdrich [Електронний ресурс] // Atlantic Unbound. — 17 January, 2001. — Режим доступу до журн.: <https://www.theatlantic.com/past/docs/unbound/interviews/int2001-01-17.htm> (4.11.2016).

6. Begining ethnic American literatures / Helena Grice, Candida Hepworth, Maria Lauret, Martin Padgett. — Manchester: Manchester University Press, 2001. — 255 с.

7. Beidler P.G. Reader's Guide to the Novels of Louise Erdrich / Peter G. Beidler, Gaynor Barton. — Columbia: University of Missouri Press, 1999. — 277 p.

8. Chavkin A. The Chipewa Landscape of Louise Erdrich / Allan Chavkin. — Tuscaloosa, Alabama: The University of Alabama Press, 1999. — 212 p.

9. Dagnino A. Cultural Re Orientations and Comparative Colonialities [Електронний ресурс] / Arianna Dagnino // Comparative literary studies in the twenty-first century: towards a transcultural perspective: Cultural Studies Association of Australasia Annual Conference (Adelaide, 22–24 November 2011.) — Режим доступу до журн.: https://www.researchgate.net/publication/275272917_Comparative_literary_studies_in_the_twenty-first_century_towards_a_transcultural_perspective (6.12.2016)

10. Dagnino A. Transcultural Writers and Trans-

cultural Literature in the Age of Global Modernity [Електронний ресурс] / Arianna Dagnino // Transnational Literature. — 2012. — № 2 (4). — Режим доступу до журн.: <http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. (6.12.2016)

11. Dimock Wai Chee Early American Literature as a network field. Mary Rowlandson, Louise Erdrich, Cherman Alexie / Dimock Wai Chee // Early American Literature. — 2015. — № 1. — P. 103–142.

12. Helmbrecht B. Transdifference in the work of Gerald Vizenor / Breinig Helmbrecht // Native Authenticity. Transnational Perspectives on Native American Literary Studies [edit. D.Madsen]. — Albany : Suny press, 2010. — С. 123–132.

13. Jacobs C.A. The Novels of Louise Erdrich: Stories of Her People / Jacobs Connie A. — New York: Peter Lang, 2001. — 260 p. — (American Indian studies; v. 11).

14. Krupat A. Red Matters: Native American Studies / Arnold Krupat. — Pennsylvania: University of Pennsylvania Press, 2010. — 184 p.

15. Madsen D.L. Native Authenticity. Transnational Perspectives on Native American Studies / Deborah L. Madsen — Albany : State University of New York Press, 2010. — 193 p.

16. Murtaza G. Conflict between Euro-American and Native American Attitudes towards Nature: An Echocritical study of tracks and Love medicine by Louise Erdrich / Ghulam Murtaza, Shaheena Ayub Bhatti // European Scientific Journal. — March, 2015. — № 8. — P. 279–289.

17. Ortiz F. Cuban counterpoint, tobacco and sugar / Fernando Ortiz — Durham: Duke University Press, 1995.

18. Owens L. Mixblood messages. Literature, film, family, place / Louis Owens — University of Oklahoma Press, 2001. — 263 p.

19. Peterson N. J. History, Postmodernism, and Louise Erdrich's Tracks / Nancy J. Peterson // PMLA. — 1994. — № 5. — P. 982–994.

20. Riche M. Kinship and corporeality in Louise Erdrich's «Father's milk» / Maureen Riche // Studies in American Indian Literatures. — University of Nebraska Press, 2013. — № 4. — P. 48–68. — (Special Issue: Animal Studies).

21. Schweninger L. «Back when I used to be Indian». Native American Authenticity and Postcolonial Discourse / Lee Schweninger // Native Authenticity.

Transnational Perspectives on Native American Literary Studies [edit. D. Madsen]. — Albany: Suny press, 2010. — С. 69–85.

22. Silco L.M. Here's an Odd Artifact for the Fairy-Tale Shelf / Leslie Marmon Silco // Studies in American Literature. — 1986. — № 10. — P. 177–184.

23. Spillman R. Louise Erdrich [Електронний ресурс] / Robert Spillman // Salon. — 6 May, 2001. —

Режим доступу до журн.: <http://www.salon.com/1996/05/06/erdrich> (18.11.2016).

24. Stirrup D. Contemporary American and Canadian Writers: Louise Erdrich / David Stirrup. — Manchester: Manchester University Press, 2010. — 225 p.

25. Wong H. D. An Interview with Louise Erdrich and Michael Dorris / Hertha D. Wong // North Dakota Quarterly. — 1987. — № 55. — P. 196–218.

С. КОТ

ТВОРЧЕСТВО ЛУИЗЫ ЭРДРИК В КОНТЕКСТЕ ДИАЛОГА АМЕРИКАНСКОГО ЛИТЕРАТУРНОГО МЕЙНСТРИМА И ИНДЕЙСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ: ТРАНСКУЛЬТУРНОЕ ИЗМЕРЕНИЕ

В статье рассмотрена проблема определения места писательницы Луизы Эрдрик в современном литературном контексте США. Смешение этнического и постмодернистского в ее творчестве не позволяет вписать его в рамки ни исключительно индейской литературной традиции, ни американского литературного мейнстрима. В результате анализа автор доказывает, что творчество Л. Эрдрик целесообразно рассматривать с позиций транскультуральности, что позволит учитывать его гибридную природу и специфику.

Ключевые слова: американская литература; гибридность; этническая литература; индейский писатель; транскультуральность.

S. KOT

LOUISE ERDRICH'S FICTION WITHIN THE CONTEXT OF AMERICAN MAINSTREAM AND INDIAN LITERATURES: TRANSCULTURAL PERSPECTIVES

The specific objective of this study was to identify the place of Louise Erdrich, a Native American author, within the contemporary literature of the USA. To date, there has been little agreement on whether to see her exclusively as an ethnic writer or a postmodern and much acclaimed mainstream American author. This paper attempts to show that the effective way to deal with this problem is to apply to it the modern conceptions of transculturalism, as the former helps to avoid speaking about Erdrich's fiction in binary terms and considers its hybridity and ambivalence.

Key words: American literature; ethnic literature; hybridity; Native American writer; transculturalism.

S. KOT

LOUISE ERDRICH'S FICTION WITHIN THE CONTEXT OF AMERICAN MAINSTREAM AND INDIAN LITERATURES: TRANSCULTURAL PERSPECTIVES

This paper attempts to identify the place of Louise Erdrich, a Native American author, within the contem-

porary literature of the USA. There is always a degree of uncertainty around the author's belonging to the Native American or a mainstream literature. A commonly-used strategy to associate an author with their ethnical background cannot be fully applied here, not only due to current global tendencies towards fluid borders and high social mobility but also because of the long-term forced assimilation processes and mixed ancestry of many Native American writers. It is obvious that Native American Literature covers the domain of an ethnic literature, being a valuable part of American multicultural literature, however, difficulties arise when an attempt is made to define a certain author as an ethnic. The most considerable challenge is how to approach the authors of mixed ancestry, such as Louise Erdrich, who is of German-American, French and Chippewa origin. The question that arises here is what literary and cultural tradition such writers belong to and whether we have the right to define them as exclusively ethnic (Native American) writers. The existing accounts fail to resolve the contradiction between postmodern peculiarities of Erdrich's writing and their constant intersection with ethnically predetermined features. On the one hand Louise Erdrich is considered to be an ethnic writer (who tend to be placed outside mainstream literature), but on the other hand, debates continue about measuring her Native American authenticity due to her being a postmodern and much acclaimed American author. The effective way to deal with this problem is to apply to it the modern conceptions of transculturalism, as the former does not consider the ambivalence, polivocality, and eclecticism of her writing as contradictory. On the contrary, the conception of transculturality helps to avoid speaking about Erdrich's fiction in binary terms. Thus there appears to be room for manoeuvre, because Louise Erdrich is not viewed as an exclusively Native American or mainstream American writer, but rather a transnational one, with a tendency to hybridity. The hybrid nature shows itself in the specificity of the themes and ideas raised in her novels, her narration style, blend of catholic and Ojibwa mythological imagery, texts written in English, which is frequently interwoven with Ojibwa language, and characters, who, similarly to Erdrich herself, are very often of mixed heritage and live on the borderlands of their native and mainstream culture.

Keywords: American literature; Native American writer; transculturalism; ethnic literature; hybridity.

Стаття надійшла до редакції 08.06.2017